ת"א 36442-10-19 אבו ערפה נ' אבו עומר ואח'

לפני כבוד השופט מוחמד חאג' יחיא

התובע **חמזה אבו ערפה**
ע"י ב"כ עו"ד עלאא מסאלחה

נגד

הנתבעים **1. תאופיק אבו עומר**
2. אנאס אבו עומר
3. אנוור אבו עומר

4. יצחק דהן
5. שרתעש בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד שמעון פרץ

6. מוצעב שריף
ע"י ב"כ עו"ד יוסף אלברק

החלטה

כללי

1) החלטה זו עניינה בקשה לדחיית התביעה מפאת השתק שיפוטי, טענת חוסר סמכות עניינית וגם החלת דוקטרינת "הליך תלוי ועמד".

השתלשלות העניינים בתמצית

2) ביום 10.8.2020 הוגשה בקשה מטעם הנתבעים 4-5 לדחיית התביעה נגדם. עיקר הבקשה מבוסס על טענת ההשתק השיפוטי.

3) התובע הגיש בכתב את נימוקי התנגדותו למבוקש. זולתו, לא הוגשו תגובות נוספות בכתובים. בא-כוח הנתבע 6 טען בעל-פה בדיון מיום 8.11.2020. בדיון זה, הוסיפו הנתבעים 4-5 את הטיעון לפיו בית משפט זה חסר סמכות עניינית לדון בהליך.

4) נוכח מהות המחלוקות שבין הצדדים בהליך זה מצד אחד, ובהינתן קיומו של הליך מקביל שמתנהל ביניהם מצד שני, ומשנראה כי קיימת חפיפה רבה בין ההליכים - הכל כפי שיפורט בהמשך - יממה לאחר הדיון המוזכר, נתתי החלטה (ביום 9.11.2020) ובה הורתי לצדדים להטעים את עמדותיהם לעניין האפשרות לפיה יתלה בית המשפט הליך זה על-יסוד דוקטרינת "הליך תלוי ועומד".

5) התובע והנתבעים 4-5 הגישו את טעמיהם לפי ההחלטה מיום 9.11.2020. בעוד הנתבעים 4-5 סבורים כי אמנם במצב הרגיל היה מקום להתלות הליכים ואולם בנסיבות העניין יש לסלק את ההליך על הסף, סבור התובע כי לא רק שאין מקום לדחות את התביעה אלא שחובתו של בית המשפט לקיים את ההליך ולא להתלות אותו.

6) יתר הנתבעים לא הגישו דבר.

7) החלטה זו עניינה אם כן, כאמור, הן סוגיית הסילוק בהתבסס על טענת ההשתק, הן טענת חוסר הסמכות העניינית והן התליית ההליכים.

<u>דיון והכרעה</u>

8) לאחר שנתתי את דעתי לטענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין בקשת הסילוק להידחות בשלב זה, דין טענת חוסר הסמכות העניינית אף היא להידחות וכי יש מקום להורות על התליית הליכים, כפי שיפורט להלן.

<u>רקע - מערכות היחסים שבין הצדדים</u>

9) להבנת רקע הדברים, להלן יובא בתמצית מצג הדברים כפי שעולה לכאורה ממכלול החומר הקיים בתיק, עד השלב הנוכחי במשפט.

10) סכסוך עסקי שחלקו גם על רקע יחסי משפחה, התגלע בין שתי קבוצות: האחת - התובע (להלן: "ערפה"), הנתבעים 1-3 וגם חברה שהייתה בבעלותם (להלן ביחד: "עומר"

ביניהם מר תאופיק אבו עומר); השנייה - צדדים שלישיים (להלן ביחד: "שוויקי"). סכסוך זה הוליד מספר רב של הליכים משפטיים בין היריבים.

11) לימים, הגיעו אותם הצדדים לפשרה במסגרת הליך גישור שהתנהל ביניהם (להלן: "הפשרה"). פשרה זו קיבלה תוקף של פסק דין בבית המשפט המחוזי בירושלים ביום 2.6.2016 [הפ"ב 1478-04-16 עומר ואח' נ' שוויקי ואח']. הפשרה הביאה לסגירת הליכים משפטיים רבים כאמור, לרבות הליכים בבית הדין לעבודה.

12) לפי הפשרה, הוסכם כי שוויקי ישלמו לעומר ולערפה סך 5,100,000 ₪. באותה פשרה, עומר וערפה היו מיוצגים באמצעות עו"ד י' אלברק ועו"ד ע' מסאלחה.

13) עוד לפי הפשרה, הוסכם כי סך 1,000,000 ₪ ישולם בשיק לזמן פירעון עד יום 8.6.2016 והיתרה (4,100,000 ₪) תשולם באמצעות שיקים עתידיים (30 תשלומים חודשיים עוקבים), כאשר כל הסכום והשיקים יועברו לפקודת עו"ד אלברק.

14) לפי טענת ערפה, לפני שקיבלה הפשרה תוקף של פסק דין, בו ביום (2.6.2016), חתמו ערפה ועומר ביחד, על מסמך שכותרתו "המחאת זכות" (להלן גם: "המסמך"). המסמך מאושר על-ידי עו"ד מסאלחה וממוען לעו"ד אלברק שגם מאשר את קבלתו, ולפיו ערפה ועומר ממחים את כל הזכויות והכספים שלזכותם, אלה שהתקבלו ואלה שיתקבלו, ועד סך 6,000,000 ₪, לטובת הנתבע 6 (להלן: "שריף").

15) עוד מוסיף ערפה וטוען (סעיף 31 בכתב התביעה), כי ערב הפשרה הוסדרו היחסים הפנימיים בינו לבין עומר, במובן זה שכל הכספים המגיעים מכוח הפשרה יועמדו לטובת ערפה, וכאמור, על-יסוד זה נחתם מסמך המחאת הזכות המוזכר.

16) בחודש יולי 2016, הטילו הנתבעים 4-5 (להלן ביחד: "דהן"), שמיוצגים על-ידי עו"ד ש' פרץ, עיקולים על זכויות מי מקבוצת עומר (מר תאופיק אבו עומר) אצל מחזיקים שונים, ביניהם עו"ד אלברק, על סך כ-1,450,000 ₪ [תיק הוצל"פ 02-21060-11-3 ותיק הוצל"פ 02-21061-11-4].

17) עו"ד אלברק הודיע ללשכת ההוצל"פ בשני התיקים האמורים, ביום 4.7.2016, כי "אין נכסים לעיקול". עוד הודיע בהמשך (במסגרת בקשה שלא לזמן צד שלישי לחקירה), כי לא קיימת אצלו החלוקה הפנימית בין המוטבים בפשרה וכי ממילא הזכויות הנובעות מהפשרה הומחו לפלוני שזהותו "אינה ניתנת לחשיפה לאור חסיון עו"ד לקוח" (כיום ידוע שהכוונה היא לשריף). מטיעוני הצדדים עולה, כי בהמשך הוטל צו מניעה שמופנה כנגד שוויקי ונציגיו, צו שעצר את פירעונם של השיקים העתידיים שהיו מופקדים אצל עו"ד אלברק מכוח הפשרה.

18) שריף אשר טוען, כי הוא אוחז במסמך המחאת הזכות מיום 2.6.2016 ולכן הוא זכאי למעשה לכל הכספים המגיעים מכוח הפשרה, הגיש בחודש ספטמבר 2016 לבית המשפט המחוזי בירושלים, באמצעות עו"ד י' קומבליס, תביעה הצהרתית שבה נתבקש בית המשפט "להצהיר" על זכותו "בכלל הכספים" המצויים אצל עומר, אצל ערפה, אצל שוויקי וגם אצל דהן [ת.א. 46801-09-16 שריף נ' עומר ואח'] (להלן: "ההליך המקביל").

19) כל המוזכרים לעיל הם בעלי דין גם בהליך המקביל.

20) כפי שעולה מצרופות כתבי הטענות ומדברי הצדדים בהליך שלפנַי, במסגרת ההליך המקביל, בתקופת הביניים ועד בירורו, נפתח חשבון נאמנות שמנוהל במשותף על-ידי עו"ד אלברק (שמייצג כיום את שריף בשני ההליכים) ועו"ד פרץ (שמייצג את דהן אף הוא בשני ההליכים), ואשר הופקד בו סך 1,500,000 ₪ (החלטה מיום 19.3.2017). גם עו"ד מסאלחה מייצג את ערפה בשני ההליכים.

21) בדיון לפנַי מיום 8.11.2020 התברר, כי כבר התקיים דיון הוכחות בהליך המקביל שבו נשמעה עדות אחיו של שריף וכן החלה שמיעת עדותו של שריף אך זו לא הושלמה. המשך שמיעת עדותו נקבע לחודש ינואר 2021.

עד כאן לעניין ההליך המקביל.

22) בהליך שלפני עותר ערפה מבית המשפט כי יצהיר שכלל הכספים המצויים בחשבון הנאמנות המנוהל במשותף על-ידי עו"ד אלברק ועו"ד פרק, הם שלו ורק שלו. לטענתו, בין השאר, הוא נדרש לפרוע חוב כלפי שריף ואשר סכומו עולה על 4,000,000 ₪. לפיכך, לאחר שבינו לבין עומר הוסדרו היחסים הפנימיים ערב חתימת הפשרה, באופן זה שמר תאופיק אבו עומר **כבר** "הצהיר שאינו זכאי לכספים שיתקבלו במסגרת הסכם הפשרה" **וכי הנתבעים** 2-3 "העמידו את הכספים המגיעים להם ככל שמגיעים להם" **לטובת ערפה, הוא חתם על הפשרה וגם חתם על המחאת הזכות לשריף (סעיפים** 31-32 **בכתב התביעה). כך שלדבריו, זולתו, אין למי מהנתבעים כל זכויות בכספים שבחשבון הנאמנות והם רק לו.**

23) **ערפה מוסיף וטוען, כי אין לדחן כל טענה של ממש ביחס לכספים המוחזקים בחשבון הנאמנות מכוח מסמך המחאת הזכות, שכן ממילא, לפי טענת דחן בהליך המקביל אין מדובר בהמחאת זכות אלא לכל היותר מדובר בעירבון לפירעון חוב, כך שגם לגישת דחן, הכספים הם לערפה ולא לאחר.**

24) **מנגד, דחן טוען להגנתו וגם בעתירתו לדחיית התביעה נגדו, כי ערפה הוא עושה דברו של עומר וכי הם משתמשים לרעה בהליכי משפט כדי שהאחרון לא ישלם את חובותיו בלשכת ההוצאה לפועל. דחן טוען בנוסף, כי המסמך שהוכתר "המחאת זכות" אינו ממחה זכויות, הוא חוזה למראית עין בלבד ופסול. דחן הוסיף בדיון, כי בית משפט זה נעדר סמכות עניינית לדון בהליך שכן הסך 1,500,000 ₪ שמופקד בנאמנות הוא חלק מסך כולל 5,000,000 ₪, וככל שבית משפט זה יידרש להליך הוא יתבקש להכריע ביחס למלוא המחלוקת של כל הסכום, ומכאן העדר הסמכות.**

25) **שריף טוען בכתב תשובתו לתביעה (כתב תשובה בן עמוד אחד), בין השאר, כי** "אין חולק כי מדובר בכספי המבקש אשר הומחו למשיב 7 **(שריף - ההוספה שלי מ.ח.י)**, אשר קבל את כולם בפועל למעט הסכום שעוקל כאמור".

26) קבוצת עומר, שאינם מיוצגים במשפט, הגישו כתב תשובה ובו הם מודים במרבית הנטען בתביעה של ערפה, ומאשרים כי "אין להם זכות כלשהי בכספים שנתקבלו עבור המבקש מכוח הפשרה שהושגה...". עוד נטען, כי מר תאופיק אבו עומר (**הנתבע 1**) חתם ביום 2.6.2016 על תצהיר שבו "הוא מודה ומאשר כי כלל הזכויות שלו בהסכם מסתכמות בסילוק החוב נשוא תיק ההוצל"פ שנפתח נגדו תחת מספר [504204-05-16 לשכת ההוצל"פ ירושלים]. ובכך לו נותרה לו כל זכות ו/או כספים מכוח הסכם הפשרה נשוא פסה"ד מיום 02/06/2016 בתיק [1478-04-16 מחוזי ירושלים]. עם סגירת תיק ההוצל"פ הנ"ל נגדו אין ולא מגיע לו כל סכום אחר/נוסף מכוח הסכם הפשרה...".

27) זה המקום לציין, כי בהחלטה שלאחר הדיון מיום 27.7.2020, ההליך שנפתח כהמרצת פתיחה עבר לבירור בסדר דין רגיל.

28) דהן הגיש בקשה לסילוק התביעה על הסף בהתבסס על דוקטרינת ההשתק השיפוטי. לדבריו, שעה שערפה טוען בהליך המקביל שהוא המחה כדין את זכויותיו בכספים לשריף, אזי פקעה זכותו בכספים אלה, וממילא אינו זכאי לסעד הצהרתי שנתבע בהליך זה.

29) ערפה מתנגד לבקשה וכך גם שריף. ביום 8.11.2020 התקיים כאמור דיון בנדון. יממה לאחר הדיון, ולאחר בחינה נוספת של החומר הקיים בתיק, הורתי לצדדים להתייחס לאפשרות של התליית ההליך דנן עד תום בירור ההליך המקביל, תוך החלת דוקטרינת התליית הליכים.

30) הראשון ביניהם, דהן הגיש את עמדתו ולפיה בתמצית, יש לסלק את התביעה על הסף ולא רק להתלות את ההליך. דהן שב על עיקר עמדתו בהליך ולפיה ההליך דנן הוא שימוש לרעה בהליך משפטי.

31) ערפה הגיש את עמדתו אף הוא, ולפיה בתמצית, אין כל מקום להתלות את ההליך דנן, שכן יש בכך "ערעור" על החלטת בית המשפט המחוזי בהליך המקביל שנמנע מהתליית

ההליך שלפניו, וכי שני ההליכים יכולים לדור בכפיפה אחת וזה תפקידו של בית משפט זה לברר את ההליך.

32) שריף בחר שלא להגיש כל עמדה לפי ההחלטה מיום 9.11.2020. עומר לא הגישו דבר ואף לא התייצבו לדיונים.

<u>דיון והכרעה</u>

33) תחילה לעניין טענת העדר סמכות עניינית, דין הטענה להידחות. מלבד זאת שהטענה הועלתה על-ידי דהן באופן כללי ביותר ורק בדיון מיום 8.11.2020, אלא שגם לגופה, היא אינה מבוססת. הסעד שבתביעה דה-כאן - ומבלי להביע כל עמדה ביחס לסיכוייו - הוא ברור ונכנס בגדרי סמכותו של בית המשפט לפי סעיף 51 בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984. הסוגיות שמעורר דהן ביחס לבחינת המחלוקת שבהליך זה כחלק מהסכסוך הכולל, הולמת דווקא את סוגיית ההשתק השיפוטי והתליית ההליכים.

34) אשר לסוגיית ההשתק השיפוטי - לדידי, מתעוררת שאלה מעניינת. שכן, בעוד דהן מבסס את טענת ההשתק כלפי ערפה (כהשתק "הגנתי") על-יסוד טענה שהאחרון מעלה בהליך המקביל בבית המשפט המחוזי ולפיה מסמך המחאת הזכות הוא כדין ומחייב, ערפה אף הוא מייחס טענת השתק דומה כלפי דהן (כהשתק "התקפי"), שעה שהוא מתבסס על טענה אשר מעלה דהן בהליך המקביל ולפיה מסמך המחאת הזכות אינו כזה אלא מסמך בטוחה לכל היותר (ראו טענה של ערפה - סעיף 21 בתגובה מיום 29.9.2020).

35) כך או כך, טענת ההשתק השיפוטי שמעלה דהן אינה משוללת יסוד בהליך זה. ואולם, היא מעוררת שאלות שבמשפט ובעובדה; כך למשל: בירור מערכת היחסים שבין ערפה לבין עומר לפני חתימת הסכם הפשרה והאם הוסדרו היחסים ביניהם תוך "הסתלקות" מכל זכות לפי הפשרה; ככל שזה נכון - מה השלכות האמור על צד שלישי שעה שנחתם מסמך המחאת הזכות גם על-ידי עומר; מה תוקפו של מסמך המחאת הזכות, ועוד.

36) לדעתי, שאלות אלו טעונות בירור מעמיק באמצעות עדויות וחקירות. לפיכך, בשלב זה, דין הבקשה לדחייה (לסילוק על הסף) - להידחות. עם זאת, השאלות שמתעוררות כאמור,

יש בהן לחזק את המסקנה בדבר קיומה של חפיפה בצורה משמעותית בין הליך זה לבין ההליך המקביל, ובכל מקרה סבורני כי קיים דמיון בין דוקטרינת מעשה בית דין לבין הדוקטרינה של הליך תלוי ועומד [ע"א 9/75 שיך סולימאן אל-עוקבי נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד כ"ט(2) 477 (1975)].

<u>דוקטרינת הליך תלוי ועומד</u>

37) **לאחר בחינת החומר הקיים בתיק ומתן הדעת לעמדות שהוגשו מטעם דהן וערפה (לפי סדר ההגשה), סבורני כי קיימת חפיפה הדוקה בין שני ההליכים, זה שלפַני וזה שמתנהל בבית המשפט המחוזי.**

אנמק.

38) **לפי דוקטרינה פסיקתית זו, תעוכב ההכרעה בהליך משפטי אחד עד ההכרעה בהליך משפטי מקביל שבו מתבררת שאלה חופפת [רע"א 5394/09 סוכנות מכוניות לים התיכון בע"מ נ' KIA MOTORS CORPORATIONS ואח' (27.6.2012)]. הרציונל שעומד בבסיס דוקטרינה זו, הוא מניעת ניהול הליכי סרק וחיסכון בזמן שיפוטי, וכן מניעת הכבדה מיותרת על הצד שכנגד [רע"א 627/13 דוד סגל נ' פנינת מלכי ישראל בע"מ (19.2.2013); רע"א 2812/13 קולומביה ציוד וצרכי צילום בע"מ נ' דלתה דיגטל בע"מ (11.7.2013)].**

39) **בעניין KIA לעיל (פסקה 16), נקבע בין השאר, כי עיכוב לפי דוקטרינה זו מסור לשיקול דעתו של בית המשפט, ואין בדוקטרינה זו כדי לגרוע מסמכותו של בית המשפט להידרש להליך החדש (פסקה 16).**

40) **בעניין קולומביה לעיל (פסקה 10), מנה בין המשפט העליון את השיקולים שעל הערכאה הדיונית לשקול בבואה להורות על עיכוב הליכים בשל הליך תלוי ועומד, ביניהם: "<u>זהות השאלות שבמחלוקת</u>, <u>זהות בעלי הדין</u>, יעילות הדיון, חיסכון בזמן שיפוטי, הימנעות מכפל התדיינות ומאזן הנוחות" (ההדגשה בקו תחתון אינה במקור) [ראו גם: רע"א**

5642/11 דובק בע"מ נ' מנהל מס ערך מוסף ומס קניה תל-אביב (21.11.2011)]. **עוד נקבע שם (פסקה 11):**

> **"למעשה, ישנו קשר הדוק בין השיקולים שיש לבחון לצורך עיכוב הליכים בשל קיומו של הליך תלוי ועומד לבין האפשרות שתוצאת ההליך המקביל תהווה מעשה בית דין ביחס לצדדים בהליך שעיכובו מתבקש. כך, נפסק כי גם בבסיס הדוקטרינה של מעשה בית דין עומדים השיקולים של מניעת הכבדה על בתי המשפט, מניעת הכרעות סותרות וכן מניעת הטרדה חוזרת ונשנית של בעל דין"**

41) **בעניין רע"א** 4349/18 SES נ' שמואל קורן (21.8.2018), **פסקה 9, נקבע בין השאר:**

> **"השיקולים המרכזיים שעל בית המשפט לשקול במסגרת ההכרעה בבקשה לעיכוב בירור תובענה הם יעילות הדיון, חסכון במשאבי זמן והוצאות, מניעת הכרעות סותרות, נוחות בעלי הדין והכרעה מהירה בסוגיות שלפניו"**

[**ראו גם: רע"א 4549/20** גינדי החזקות ייזום 2009 בע"מ נ' רות פייס (22.7.2020), **פסקה 8**].

42) **בעניין רע"א 1514/13** נאות בית וגן בע"מ נ' מועדות הכדורגל א.נ בית"ר ירושלים (2001) בע"מ (6.11.2013), **נקבע בין השאר, כי אכן, במרבית המקרים מעוכב ההליך המאוחר בזמן שכן בקשה לעיכוב הליכים נסמכת לרוב על הליך שהוא כבר מתנהל. עם זאת, כך נקבע, שאלת הקדימות בזמן אינה מכרעת והעיקר הוא קידום אינטרס היעלות** [**ראו גם: רע"א 346/06** בסאם חזאן נ' קלאב אין אילת בע"מ (14.5.2006)].

43) **לסיכום הפן המשפטי, נאמר כפי שנקבע הן בעניין** קולומביה **לעיל (פסקאות 17-18) הן בעניין** נאות **לעיל (פסקה 9), מפי כבוד השופט** י' דנציגר, **לצורך בחינת ההצדקה לעיכוב הליך בתובענה בשל הליך תלוי ועומד, ניתן** להסתפק **באפשרות שבהליך המקביל ייקבעו ממצאים שיכולים להוות מעשה בית דין מסוג השתק פלוגתה שעיכובה מתבקש, ואף השתק פלוגתא לא הדדי הגנתי. עוד נאמר למען הסר ספק, כי סמכותו של בית המשפט כאמור גם אינה מוגבלת אך למקרים בהם יש חשש שיתקיים מעשה בית דין.**

44) ומשם לכאן; בין הצדדים מתברר כאמור יריבות בבית המשפט המחוזי בשאלה אם זכויותיו הכספיות הנטענות של שריף מכוח מסמך המחאת זכות. הרי מכוח מסמך זה, הגיעו הסכומים המצויים כיום בחשבון הנאמנות ואשר מנוהל במשותף, מכוח צו זמני, באמצעות עו"ד אלברק (בא-כוח שריף) ועו"ד פרץ (בא-כוח דהן). במילים אחרות, בבית המשפט המחוזי נדון תוקפו המשפטי של המסמך האמור, שעה שמונחות טענות שריף, ערפה, דהן וגם שוויקי לפני בית המשפט לעניין מסמך זה.

45) ההליך המקביל כולל אותם צדדים שבהליך לפנַי ואף יותר (שוויקי). בנוסף, ההליך המקביל החל להתנהל למעלה משלוש שנים לפני שהחל הליך זה. בהליך המקביל כבר החל שלב שמיעת העדים, שעה שבהליך זה טרם הוגשו תצהירי עדות ראשית.

46) אם תתקבל התביעה של שריף (לרבות כנגד ערפה ודהן) וכי ייקבע שהמחאת הזכות אשר הוא (שריף) מחזיק והיא תקפה ומקימה לו זכויות בכספים שבחשבון הנאמנות ואלה שטרם שולמו, הרי נראה כי בכך מתייתר הדיון בהליך שלפנַי שכן ערפה אינו כופר בקיום המסמך ובאותנטיות שלו, וממילא הוא יהיה מושתק מלטעון כי כספים אלה שבחשבון הנאמנות הם שלו ורק שלו. השאלה אם הוא היה בעל הכספים הבלעדי ולא עומר (שכן לטענתו עומר כבר ויתר על זכויותיו) לפני החתימה על המסמך האמור לטובת שריף, כבר לא תהיה רלבנטית.

47) זאת ועוד, אם בהליך המקביל תידחה תביעת שריף וכי ייקבע שהמסמך הוא למראית עין בלבד (כטענת דהן למשל) או שמא ייקבע כי מסמך זה הוא אינו המחאת זכות אלא בטוחה בלבד לטובת שריף, הרי לא מן הנמנע כי בית המשפט המחוזי אף יכריע במערכת היחסים שבין ערפה לבין עומר ביחס לזכות של כל אחד מהם בכספי הפשרה; רוצה לומר - ייתכן וייקבעו ממצאים לגוף טענות ערפה בהליך המקביל לפיהן עומר ויתר על זכויותיו בכספים משוויקי (המגיעים מכוח הפשרה). הרי במצב דברים זה, נראה שמתייתר הדיון בהליך שלפנַי נוכח קביעות בית המשפט המחוזי, ככל שיהיו. לא זו בלבד, גם אם בית המשפט המחוזי ידחה את עמדת ערפה בהליך המקביל בקביעות פוזיטיביות, סביר ביותר שלקביעותיו הללו, ככל שיהיו, תהינה השלכות גם בהליך דה-כאן.

48) יוצא אפוא, הן דיונית הן מהותית, קביעות פוזיטיביות בין אותם צדדים בהליך המקביל, סביר ביותר שתחייבנה גם בהליך זה. הדברים יפים שבעתיים, שעה שאותם צדדים (ערפה, דהן ושריף) מעלים אותן עמדות בשני ההליכים. בנדון דנן, תהיתי מדוע ערפה לא הגיש לבית המשפט המחוזי את תביעתו דנן כתביעה שכנגד, אשר בהיותה כך יכולה להתברר לכאורה בהליך המקביל [ראו: סעיף 40(1) בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984].

49) אם לא די באמור, מתברר, כי גם ערפה היה ער לבעייתיות המשפטית שנוצרה מעצם ניהולם של שני ההליכים באופן מקביל, וראיה לכך הוא הגיש בהליך המקביל בקשה להורות על עיכוב הליכים אף "במעמד צד אחד" (העתק צורף לתשובה מיום 17.12.2020). בסעיף 8 בבקשתו האמורה, הטעים התובע (הנתבע 2 שם), במילים אלו ממש:

> "במצב דברים זה - ולאור התביעה החדשה (קרי: התביעה שלפנַי - ההוספה שלי מ.ח.י.) עלול להיווצר מצב של פסיקות סותרות שיש להימנע ממנו, דרך המלך הנה עיכוב ההליכים בתיק כאן עד להכרעה בתביעה החדשה"

50) כפי שעולה מצרופות התשובה מיום 17.12.2020, בית המשפט המחוזי דחה - ובצדק - את הבקשה האמורה, זאת בהחלטתו מיום 14.11.2019. לפי אותה החלטה, בית המשפט נתן את דעתו לעיתוי הבקשה והעובדה לפיה היא מוגשת ערב דיון ההוכחות שהיה קבוע ליום 17.11.2019. למצער באותה החלטה, אין כל אינדיקציה לכך שבית המשפט המחוזי נתן את דעתו על האפשרות לעכב את ההליך שבבית משפט השלום. אזכיר, ההליך המקביל נפתח בחודש ספטמבר 2016, ואילו זה שלפנַי נפתח רק קרוב לשלוש שנים לאחר מכן (10/2019).

51) נוכח החפיפה ההדוקה בין השאלות המתבררות בשני ההליכים ועל מנת להימנע "מהתנגשות" חלילה בקביעות העובדתיות בשני ההליכים, סבורני כי קיימת הצדקה

להתליית ההליכים בהליך זה, שכן שההליך המקביל נמצא בעיצומו של שלב ההוכחות וראוי להמתין להכרעות בית המשפט המחוזי בשאלות שמונחות לפניו.

52) אחרון במיקום אך לא בחשיבות. מוצא לנכון להעיר לטענה שהעלה ערפה בתשובתו מיום 17.12.2020, וזו לשונה (סעיף 13):

> "לא זו אף זו - פרט לעובדה שבית המשפט הנכבד כאן הביע דעתו שאינו מעונין לדון בתביעה - החלטה שבמלוא הענוה אינה ראויה - שהתביעה בסמכות בית המשפט, ועליו להפעיל סמכות זו - שזה תפקידו"
> (ההדגשה אינה במקור)

א) בחנתי את טענות ערפה בכללן, וטענה זו בפרט. הטענה אינה נכונה. בית המשפט לא נקט עמדה כפי שנטען, אלא הציג את הקשיים לפני הצדדים באופן שקוף, אִתְגֵּר אותם בקשיים אלה והיה קשוב לעמדותיהם שהועלו הן בעל-פה הן בכתובים. בעניין אחרון זה אזכיר, כי אף ביקשתי התייחסות כתובה בסוגיית התליית ההליכים, שכן זו לא הייתה עיקר הדיון מיום 8.11.2020 כפי שהוגדר מראש, אלא כאמור, נושא הדיון היה בקשת דהן לדחיית התביעה. בכל אופן, בדיונים שהתקיימו, בעיקרם הדיון האחרון, הצביע בית המשפט לפני הצדדים על השאלות שבעיניו מעוררות קושי לכאורה בהליך.

ב) למען הסר כל ספק, זה תפקידו של בית המשפט. בעיני, זוהי גם תכליתו של דיון פרונטאלי כדי לקיים שיח בין הצדדים לבין עצמם, ובינם לבין בית המשפט, כאשר האחרון יפעל להצביע על הקשיים לכאורה ולמקד את המחלוקות, הכל על מנת לייעל את הדיון המשפטי, לקדם את ההליך וגם למנוע "תאונות" משפטיות חלילה.

ג) סבורני שתכליות אלו אינן מחובתו של בית המשפט בלבד, אלא הן מצויות גם באחריות הצדדים עצמם, כל שכן התובע שיזם את ההליך, ודי בעניין זה אם אפנה לעקרונות היסוד שבחלק א' בתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 אשר נכנסו לתוקפן אך לפני ימים אחדים.

לפי תקנה 3 בתקנות החדשות:

> **"(א) בית המשפט אחראי על ניהול ההליך השיפוטי לשם הגשמת המטרות שביסוד תקנות אלה; לשם כך עליו ליזום, אם נדרש, ולהחליט כל החלטה לפי תקנות אלה במטרה לקדם את התנהלותו של הליך ראוי והוגן.**
> **(ב) חובת בעלי הדין ובאי כוחם היא לסייע לבית המשפט בקיום המוטל עליו לפי תקנות אלה, וכן לנהוג בתום לב ובהגינות דיונית תוך שהם מסייעים במימוש התכלית הדיונית, ובכלל זה העמדת הפלוגתות האמיתיות שבמחלוקת בין בעלי הדין, מיקודן, בירורן והכרעה בהן"**

למיותר לציין, כי תקנה 4 בתקנות החדשות קובעת את כלל היסוד שבסדרי הדין וגם במהות, לפיו "לא יעשה בעל דין או בא כוחו שימוש לרעה בהליכי משפט..., לרבות פעולה בלתי מידתית לאופי הדיון, לעלותו או למורכבותו".

ד) הדברים יפים שבעתיים בענייננו, שעה שהתובע עצמו היה סבור (למצער כפי שעולה מבקשתו בהליך המקביל לעיכוב הליכים) כי עם ניהול שני ההליכים עלולות שתי הערכאות להגיע לתוצאות סותרות.

תקנה 5 בתקנות החדשות אף קובעת זאת מפורשות:

> "בית המשפט יאזן, לפי הצורך, בין האינטרס של בעלי הדין ובין האינטרס הציבורי; **לעניין זה, "אינטרס ציבורי" - נגישות הציבור למערכת בתי המשפט לרבות קיומו של דיון משפטי צודק, מהיר ויעיל, חיסכון במשאבי זמן ועלויות,** מניעת הכרעות סותרות ומניעת שימוש לרעה בהליך השיפוטי"
>
> **(ההדגשות אינן במקור)**

ה) למען הזהירות בלבד, גם אם נניח שהתובע הבין או התרשם כי בית המשפט כבר הביע עמדה משפטית מגובשת - ואיני קובע כי כך היה - וכי עמדה זו לא הייתה לשביעות רצונו, הרי ניתן אולי לחלוק עליה, לעתור לבחינתה שוב וגם ניתן להשיג עליה בהליך ערעורי כקבוע בדין. התובע בחר להציג אותה כ-"החלטה" וכי "אינה ראויה". מצר על כך.

סיכום

53) הבקשה לדחיית התביעה וגם טענת חוסר סמכות עניינית - נדחות.

54) אני מורה בזאת על התליית בירור ההליך המשפטי שלפניי עד סיום ההליך המקביל.

55) הודעת עדכון בדבר התקדמות ההליך המקביל תוגש עד יום 1.7.2021, אחרת - ההליך דה-כאן יימחק, ללא התראה נוספת.

56) באחריות הצדדים לעדכן את בית המשפט הנכבד שדן בהליך המקביל בדבר החלטה זו.

57) על החלטה זו ניתן להשיג בהליך ערעורי לפני בית המשפט המחוזי.

המזכירות - להודיע לצדדים בהתאם.

ניתנה היום, כ"ו טבת תשפ"א, 10 ינואר 2021, בהעדר הצדדים.

מוחמד חאג' יחיא, שופט